

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
«ΚΟΙΝΩΝΙΟΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΛΕΚΤΟΛΟΓΙΑ»

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΜΗΜΑ/ΠΠΣ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ / ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ, ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΠΣ - ΕΠΙΠΕΔΟ 6		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	XXXXXXXXXX	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΟΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΛΕΚΤΟΛΟΓΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/XXXXXX/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i> <i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων <p>Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • να κατανοούν και να χρησιμοποιούν βασικούς όρους και έννοιες που είναι απαραίτητοι για τη μελέτη της γλωσσικής ποικιλίας, τόσο από την κοινωνιογλωσσική όσο και από τη διαλεκτολογική οπτική • να γνωρίζουν την ερευνητική μεθοδολογία που έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια των κλάδων της κοινωνιογλωσσολογίας και της διαλεκτολογίας • να αντιλαμβάνονται τη σχέση κοινωνιογλωσσολογίας και διαλεκτολογίας με άλλους κλάδους/πεδία της γλωσσολογίας (ιστορική γλωσσολογία, γλωσσική επαφή, γλωσσική πολιτική, πραγματολογία, εθνογλωσσολογία κτλ.) καθώς και με άλλα επιστημονικά πεδία (κοινωνιολογία, εθνογραφία της επικοινωνίας, ιστορία κτλ.) • να μελετούν κριτικά τη σχετική βιβλιογραφία • να αναλύουν γλωσσικά δεδομένα διερευνώντας ζητήματα κοινωνιογλωσσικής και διαλεκτικής ποικιλίας.
--

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
 Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
 Λήψη αποφάσεων
 Αυτόνομη εργασία
 Ομαδική εργασία
 Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
 Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
 Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
 Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
 Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
 Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1	<ul style="list-style-type: none"> • Εισαγωγή 	<ul style="list-style-type: none"> • Γνωριμία με φοιτητές/τριες και παρουσίαση του περιεχομένου, του στόχου, των μαθησιακών αποτελεσμάτων και των απαιτήσεων του μαθήματος <ul style="list-style-type: none"> ο Εισαγωγικά στοιχεία για τη μελέτη και την έρευνα της γλωσσικής ποικιλίας ο Γέννηση και εξέλιξη του κλάδου της κοινωνιογλωσσολογίας και του κλάδου της διαλεκτολογίας και συσχετισμός με τους άλλους κλάδους έρευνας της γλώσσας.
2	<ul style="list-style-type: none"> • Βασικές έννοιες της κοινωνιογλωσσολογίας 	<ul style="list-style-type: none"> • Γλωσσική κοινότητα και ποικιλία • Πρότυπες γλώσσες, επίσημη γλώσσα, κοινωνιόλεκτοι, ιδιόλεκτος • γλωσσική ποικιλία και ταυτότητα • κοινωνική διγλωσσία, χαμηλές και υψηλές ποικιλίες
3	<ul style="list-style-type: none"> • Γλωσσική επαφή 	<ul style="list-style-type: none"> • διγλωσσία/πολυγλωσσία, εναλλαγή και μείξη κωδίκων, πίτζιν και κρεολές γλώσσες
4	<ul style="list-style-type: none"> • Μεθοδολογικά ζητήματα της κοινωνιογλωσσικής έρευνας 	<ul style="list-style-type: none"> • ανεξάρτητες και εξαρτημένες γλωσσικές και κοινωνικές μεταβλητές, κοινωνιογλωσσική συνέντευξη, φαινομενικός χρόνος, παράγοντες κοινωνιογλωσσικής διαφοροποίησης (φύλο, τάξη, ηλικία), κοινωνικά δίκτυα
5	<ul style="list-style-type: none"> • Βασικές έννοιες της διαλεκτολογικής έρευνας 	<ul style="list-style-type: none"> • Διάλεκτοι και γλώσσες: κριτήρια διαφοροποίησης • διάλεκτος και ιδίωμα • διαλεκτικά συνεχή
6	<ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή και κωδικοποίηση των διαλέκτων 	<ul style="list-style-type: none"> • Ισόγλωσσα, είδη ισογλώσσων, διαλεκτικοί χάρτες
7	<ul style="list-style-type: none"> • Διαλεκτική διαφοροποίηση της ελληνικής 	<ul style="list-style-type: none"> • Διαλεκτική διαφοροποίηση της ελληνικής στην αρχαιότητα, η έννοια της 'κοινής'
8	<ul style="list-style-type: none"> • Διαλεκτική διαφοροποίηση της ελληνικής 	<ul style="list-style-type: none"> • Νεοελληνικές διάλεκτοι Α
9	<ul style="list-style-type: none"> • Διαλεκτική διαφοροποίηση της ελληνικής Β 	<ul style="list-style-type: none"> • Νεοελληνικές διάλεκτοι Β
10	<ul style="list-style-type: none"> • Γλωσσική ποικιλία 	<ul style="list-style-type: none"> • Διαδικασίες σχηματισμού των γλωσσών πολιτισμικής

	και γλώσσες πολιτισμικής κληρονομιάς	κληρονομιάς • Τα χαρακτηριστικά των γλωσσών πολιτισμικής κληρονομιάς
11	• Γλωσσική ποικιλία και γλώσσες πολιτισμικής κληρονομιάς	• Κοινωνιογλωσσικά προφίλ ομιλητών των γλωσσών πολιτισμικής κληρονομιάς • Πόροι για τη μελέτη των γλωσσών πολιτισμικής κληρονομιάς • Σημασία της γλωσσικής ποικιλίας και της γλωσσικής κληρονομιάς.
12	• Ζητήματα ονοματολογίας	• Ονοματολογική έρευνα και διάλεκτοι
13	• Γλωσσική διατήρηση και γλωσσική συρρίκνωση /υποχώρηση	• Περιγραφικά και ερμηνευτικά ζητήματα σχετικά με την επιβίωση/διατήρηση γλωσσών και διαλέκτων, με έμφαση στον ελληνικό και βαλκανικό χώρο • Διερεύνηση των κοινωνιογλωσσικών παραγόντων που οδηγούν στη γλωσσική υποχώρηση • Ανάλυση των στρατηγικών για τη γλωσσική αναβίωση και διατήρηση. • Μελέτες περίπτωσης

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Διαλέξεις στην τάξη • Ενεργητική μάθηση (hands-onlearning) – Βιωματική μάθηση • Ομαδοσυνεργατική μάθηση 												
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία και στην Επικοινωνία με τους φοιτητές <ul style="list-style-type: none"> • Παρουσιάσεις PPT • Διδακτικό υλικό, ανακοινώσεις και επικοινωνία μέσω της πλατφόρμας eClass • Μελέτη από τους φοιτητές υποστηρικτικού υλικού σχετικού με το περιεχόμενο του μαθήματος • Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω email 												
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</i>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th> <th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td>39</td> </tr> <tr> <td>Εργασία</td> <td>30</td> </tr> <tr> <td>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td>46</td> </tr> <tr> <td>Εξετάσεις</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td> <td>120</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	39	Εργασία	30	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	46	Εξετάσεις	5	Σύνολο Μαθήματος	120
	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου											
	Διαλέξεις	39											
	Εργασία	30											
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	46											
	Εξετάσεις	5											
Σύνολο Μαθήματος	120												
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Εκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i>	Διαμορφωτική Γραπτή online εξέταση προόδου: 30% Εργασία (υποχρεωτική) online: 30% Γραπτή τελική εξέταση: 40%												

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ξενόγλωσση:

1. Chambers, J.K. & Trudgill, P. 1988. *Dialectology*. Cambridge: C.U.P.
2. Trudgill, P. 2003. Modern Greek Dialects. A preliminary classification. *Journal of Greek Linguistics* 4: 45-64.
3. Winford, D. *An introduction to contact linguistics*. Malden, MA: Blackwell.

Ελληνόγλωσση:

1. Αρχάκης, Αργ. & Κονδύλη, Μ. 2011. *Εισαγωγή σε ζητήματα κοινωνιογλωσσολογίας*. Αθήνα: νήσος.
2. Γούτσος, Δ. & Μπέλλα, Σπ. (επιστ. επιμ.) 2022. *Κοινωνιογλωσσολογία*. Αθήνα: Gutenberg.
3. Holmes, J. 2016. *Εισαγωγή στην κοινωνιογλωσσολογία*. (μτφρ. Στ. Λαμπροπούλου). Αθήνα: Πατάκης (= Holmes, J. 2013. *Introduction to sociolinguistics*, Routledge).
4. Κοντοσόπουλος, Ν. 1994. *Διάλεκτοι και ιδιώματα της Νέας Ελληνικής*. Αθήνα: Γρηγόρης.
5. Thomason, S. 2019. *Εισαγωγή στη γλωσσική επαφή*. ΙΝΣ, Ίδρυμα Μ. Τριανταφυλλίδη (= Thomason, S. 2001. *Language Contact: An introduction*, Edinburgh Univ. Press).
6. Τζιτζιλής, Χ. 2000. Νεοελληνικές διάλεκτοι και νεοελληνική διαλεκτολογία. Στο Α.Φ. Χρηστίδης κ.ά. (επιμ.). *Η ελληνική γλώσσα και οι διάλεκτοί της*, σσ. 15-22. Αθήνα: ΥΠΕΠΘ & Κ.Ε.Γ.
7. Hodot, R. 2000. Αρχαίες ελληνικές διάλεκτοι και νεοελληνικές διάλεκτοι. Στο Α.Φ. Χρηστίδης κ.ά. (επιμ.). *Η ελληνική γλώσσα και οι διάλεκτοί της*, σσ. 29-34. Αθήνα: ΥΠΕΠΘ & Κ.Ε.Γ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Εναλλακτικοί τρόποι εξέτασης μαθήματος σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης

Διδάσκων:	Ε. ΘΩΜΑΔΑΚΗ
Τρόπος επικοινωνίας με διδάσκοντα	ethomada@bscc.duth.gr
Επόπτες/Επιτηρητές:	ΝΑΙ
Τρόποι εξέτασης:	Γραπτή online εξέταση προόδου: 30% Εργασία (υποχρεωτική) online: 30% Γραπτή τελική εξέταση: 40%
Οδηγίες υλοποίησης εξέτασης: (3)	Οι γραπτές εξετάσεις (προόδου και τελική) θα πραγματοποιούνται μέσω eClass σε ημερομηνία και ώρα που θα ανακοινώνονται μαζί με τη χρονική διάρκεια και το περιεχόμενό τους σε εύλογο χρονικό διάστημα πριν από την πραγματοποίησή τους. Η εργασία θα υποβάλλεται μέσω eClass σε καθορισμένη ημερομηνία.